

ASORKD

ASOCIACE SDRUŽENÍ PRO OCHRANU A ROZVOJ KULTURNÍHO DĚDICTVÍ ČR

The Association for the Coservation and Development of the Cultural Heritage in the Czech Republic

Karolíny Světlé 5, 110 00 Praha 1, prezidium@asorkd.cz; <http://www.zachrante-karluv-most.cz/>

Tel.: +420 371 595 624; GSM: +420 777 183 077, +420 737 939 104, +420 736 181 289

**Vážený pan
MUDr. Jiří Besser
Ministr kultury ČR**

Věc: dopis a „závazné stanovisko MHMP“

Vážený pane ministře,

přečetli jsme pečlivě Vaše zdůvodnění souhlasu s demolicí domu na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice, které jste zveřejnil v otevřeném dopise. Došli jsme k závěru, že jste ve svém rozhodnutí veden především snahou nepoškodit vlastníka domu v jeho právech nabytých v dobré víře, tedy ochranou soukromého majetku. Dům je pokryt památkovou ochranou Pražské památkové rezervace – jeho památková hodnota, byť je vázána na jeho fyzickou podstatu, je veřejným statkem – patří všemu lidu naší země a zařazením PPR na seznam nemovitých památek UNESCO je součástí světového kulturního dědictví. Vaše rozhodnutí vychází vstříc pouze soukromému vlastnictví. Hodnota památková, která je statkem veřejným a byla Vašemu ministerstvu svěřena k ochraně v prvé řadě, je ochraně soukromého majetku zcela obětována. Nikdo se zřejmě nezajímá o skutečnost, že památková hodnota všech objektů v Pražské památkové rezervaci (a nejen v této památkové rezervaci) hodnotu soukromého majetku převyšuje. Domníváme se, že vzniklou situaci lze definovat jako zanedbání péče o svěřený majetek, případně jeho zpronevěru. Jako ministr kultury si musíte být vědom, že dosavadní přístup Magistrátu i MK je v rozporu se statutem Pražské památkové rezervace. Pokud bychom si nadále počínali stejným způsobem, nezbylo by než statut PPR zrušit. Současný stav nelze charakterizovat jinak než jako pokrytecký a nekompetentní.

Odůvodnění

Pražská památková rezervace byla v r. 1992 do seznamu nemovitých památek UNESCO vložena jako celek. Z toho vyplývá, že ochrana pokrývá každý objekt, který do jejího území a ochranného pásma patří, musí být ve vztahu k celku chráněného území posuzován a že má památkovou hodnotu, která je statkem veřejným, definovatelnou alespoň n následujících kategoriích:

- vlastní, která je vázána k jeho fyzické podstatě a historii
- hodnotu v prostoru, do kterého památka bezprostředně patří
- hodnotu panoramatickou

Laická veřejnost většinou vychází z „vlastní“ hodnoty památky spočívající v architektonickém tvarosloví, uměleckých prvcích, dispozičním a prostorovém řešení., často i historií, která je s památkou svázána. Tyto hodnoty byly dostatečně popsány Klubem za starou Prahu.

Další hodnotovou kategorií, která není vždy stejně vnímána, ale není méně významná, je vztah památky k prostoru, do kterého patří, v našem případě k Václavskému náměstí. Dům zde svou klidnou hmotou přispívá k vyniknutí dominantního postavení Muzea – toto postavení Muzea náměstí ovládá a sjednocuje, je doslova nositelem jeho totožnosti. Každé jeho porušení se dotýká podstaty kompozice celého náměstí. Zveřejněná novostavba, která by měla po demolicí dům nahradit, svou agresivní hmotou zasahuje do bezprostředního prostoru Muzea a tím by současnou harmonii zničila. Jde tu o celý prostor náměstí, které by se posunulo k heterogenitě. Stejný efekt by přinesla podle zveřejněné dokumentace i zástavba vnitrobloku pod ulicí Jindřišskou.

V panoramatu jsou následky obdobné – pouze přenesené do vyššího horizontu. Muzeum je městskou dominantou – její čitelnost ve struktuře novoměstských střech závisí na loajalitě okolních objektů k tomuto jeho postavení. Chyby, nejčastěji způsobené předimenzováním nebo špatným ztvárněním nově vkládaných objektů, poškozují celé panorama trvale (viz dopravní dispečink Na bojišti). Opět je nutno se zmínit i o stejném dopadu předimenzované zástavby výše uvedeného vnitrobloku na panorama města.

Závěr

Živá historická města nemohou bez zásahů do svého organismu existovat. Jejich ochrana se liší od ochrany uměleckého artefaktu, je zaměřena v první řadě na jejich smysl, totožnost, řád, kontinuitu vývoje těchto kategorií. Před každým zásahem do fyzické podstaty chráněného města je nutné si ujasnit vztah jednotlivostí k celku, jiná cesta k zachování chráněných hodnot měst nevede. Domníváme se, že je legitimní na Ministerstvu kultury požadovat zodpovědný přístup k historickému dědictví, ochranu veřejných kulturních statků před soukromými zájmy. Jsme přesvědčení, že nejhrubším chybám v současné době vypjatého individualizmu v architektonické tvorbě a bezuzdnému kořistnictví developerů by měly zabránit přiměřené regulativy v územním plánu. Ty by usměrnily investici již ve fázi záměru a předešly vzniku korupčního prostředí. Takové regulativy územní plán hlavního města zapsaného v seznamu nemovitých kulturních památek světového dědictví nemá. Doporučujeme, aby tento nedostatek byl stavebního zákona. Kompenzace případných poškození i soukromých zájmů by měla být řešena jiným způsobem než negováním zájmů veřejných.

Vážený pane ministře, domníváme se, že je legitimní požadovat na ministerstvu kultury zodpovědný přístup k historickému dědictví a ochranu veřejných kulturních statků před soukromými zájmy. V současné situaci považujeme za nejčistší řešení, abyste pro neplnění těchto zásadních požadavků ze své funkce odstoupil.

V Praze: 11. 6. 2011

Za ASORKD:

Pavel P. Ries
prezident asociace
+420 777 183 077
ries@asorkd.cz

Ing. Martin J. Kadrman
viceprezident asociace
+420 737 939 104
kadrman@asorkd.cz

Petr Šefl
viceprezident asociace
+420 736 181 289
sefl@asorkd.cz

JUDr. Petr Kužvart
právník asociace
+420 241 432 972
petr.kuzvart@ecn.cz